
Eugen SIMION

Eminescu între hagiografii și delatorii săi



Abstract

The article is about the menaces that the unjustified praises and dilations represent for M. Eminescu's work. The author remarks that the single positive attitude towards the writer is to read his poetry. He states that Eminescu is a cultural myth because he is a great poet.

Keywords: M. Eminescu, myth, literary hagiography, Eminescu's delators, "Dilema" (magazine), Horia Roman Patapievici.

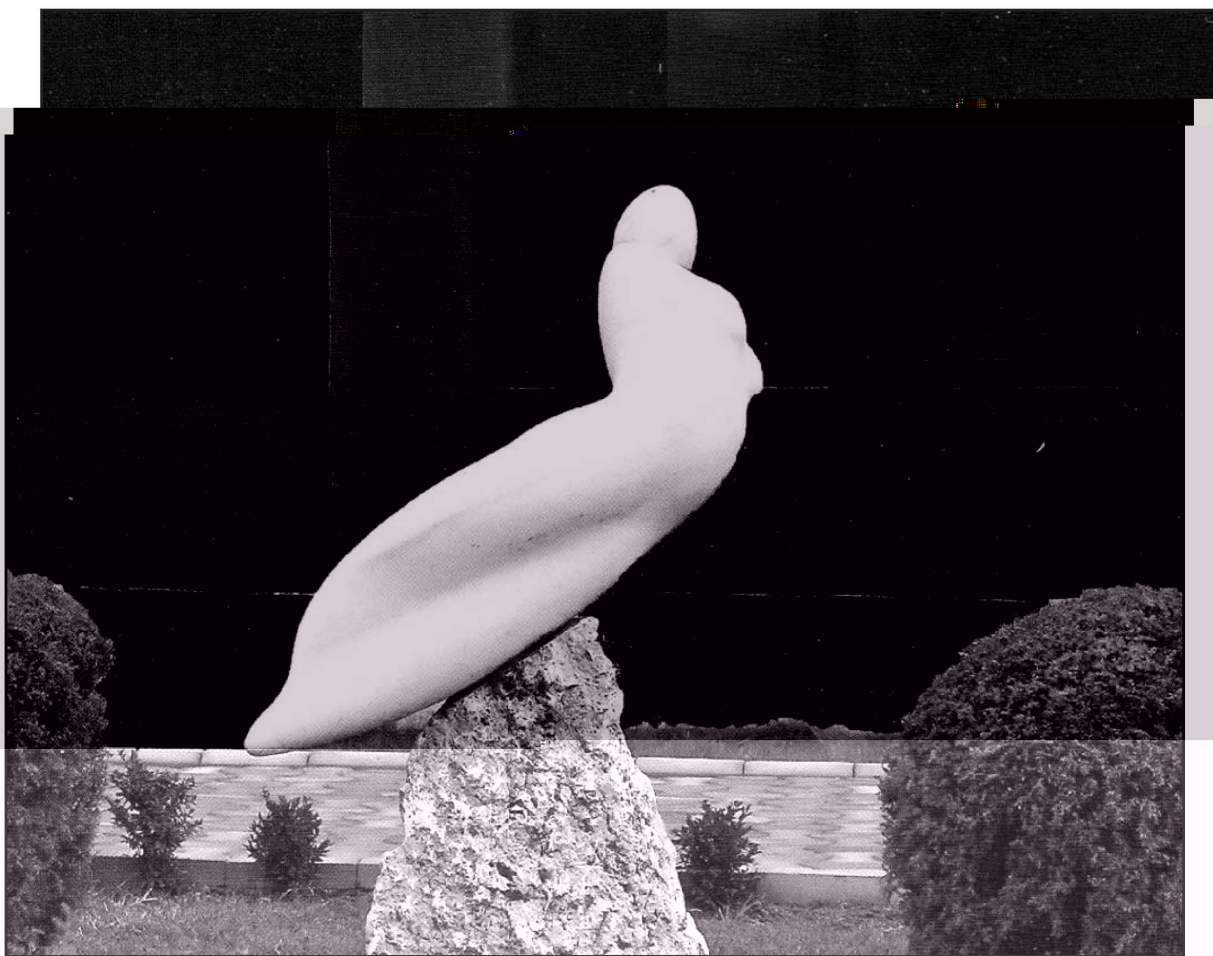
Reiau, aici, un subiect despre care s-a discutat de mai multe ori în ultima vreme. Recent (15 ian. 2010), la Academia Română, cu ocazia împlinirii a 160 de ani de la

cian în cultura română, țin un discurs, cum ziceam, invariabil encomiastic, epuizând adjectivele limbii noastre; alții îi neagă, în replică. valoarea este

teoria numerelor) a vorbit prima oară G. Călinescu în introducerea la *Opera lui Mihai Eminescu*, ironizând stilul lor hagiografic. Azi, G. Călinescu este – și el – contestat și, pentru unii, frazele lui inspirate despre poetul „nepereche” și tăria parfumurilor lirismului său constituie, azi, un prilej de groasă zeflema.

Un fenomen parazitar care a luat proporții în zilele noastre. S-a întreținut în așa măsură confruntarea dintre critica encomiastică și critica demolatoare în legătură cu opera și personalitatea lui Eminescu încât autorul *Odeii în metru antic* a ieșit din această ciocnire insultat, minimalizat, mistificat. S-o numim după o formulă a lui Camil Petrescu, ciocnirea, confruntarea suprafețelor. Ea angajează forțe importante ale publicisticii dacoromâne. Unii, voind a sublinia valoarea operei și, în genere, modelul emines-





este totalmente nulă. Mai mult și mai grav decât atât: Eminescu ar fi în opinia lor un gânditor xenofob, „defazat”, „reacționar” și prin aceasta, sursa derapajelor naționaliste, antisemiste în societatea românească. Revista *Dilema* a publicat cu un deceniu și mai bine în urmă un număr de pomină unde Eminescu este numit „Titi cel păros” (reluând o formulă insultătoare din epocă). Ciocănită cu degetul esteticii postmoderne statuia lui, sună a gol. Pe scurt privit din această parte sceptică, Eminescu este mitul fals ce trebuie dărâmat, modelul (canonul) care împiedică progresul gândirii și împiedică europenizarea noastră...

Cei care văd autorul *Luceafărului* un simbol al națiunii nu stau nici ei degeaba în fața acestor insulte într-adevăr imposibile într-o cultură adevărată, înăspresc tonul și sporesc numărul superlativelor. Unele formule, inspirate la început („omul deplin al culturii noastre”, „poetul nepereche”, „Ceahlăul li-

teraturii noastre” etc.) sunt reluate obsesiv în această retorică laudativă și, evident, irită spiritele. Motiv pentru cealaltă retorică (demolatoare și insalubă) să le ironizeze și să lovească nu în cei care abuzează de asemenea clișee, ci în poetul care, după mintea lor rea și iconoclastă, ar avea vina de a provoca asemenea insaniități morale și intelectuale.

Așa se face că, în regimul libertății post-decembriste, Eminescu – situat la locul de întâlnire dintre aceste suprafețe – a fost mai degrabă strivit, minimalizat, victimizat de laude necugetate sau de insulte ticăloase, decât citit, analizat, discutat cum s-ar fi cuvenit. Cititorul onest, crescut în cultul poeziei lui Eminescu, nu mai înțelege nimic din această bătaie între două cete care, ca și unele triburi africane, folosesc ca armă de luptă trupul fragil al poetului... El este pus în situația de a alege între „Ceahlăul literaturii” și „scheletul din debara”, cum ne

amintim că i-a zis lui Eminescu politologul și filosoful Horia Roman Patapievici într-o clipă de răătăcire a imaginarului său critic. Cine are dreptate? Evident niciunul dintre acești beligeranți care nu fac în realitate decât să întrețină confuzia și disperarea cititorului onest care așteaptă de la comentatorii lui Eminescu altceva decât vorbele vane și sulfuroase ale retorilor sau insultele „canaliei de uliți”, cum îi zicea la vremea lui chiar poetul...

M-am ferit și mă feresc în continuare să
intru în acest război, specific mentalităților
penitenciare și cred, în genere, ca un
critic lucid și drept își pierde vremea încer-
când să împacă acțiunile și intențiile

[illegible]

și pe tradiționaliștii din cultura noastră – să-
i dăm afară cam pe toți scriitorii de felul lui
Negruzzi, Eminescu, I.L. Caragiale, Iorga,
Goga, Arghezi, Blaga, Barbu... care și-au
fixat utopiile lor politice în trecut... Evident,
nu-i o idee fericită. Venerabilul istoric dă
dovadă de intoleranță politică atunci când
judecă pe gânditorul politic Eminescu ca pe
un adversar, este adevărat, al „roșilor” (li-
beralilor) din epocă, dar într-o cultură
politică veritabilă este nevoie și de critica
progresului și a formelor fără fond, nu
numai de ideea sincronizării...

Voiam, în fapt, să spun că o bună parte din critica românească își pierde timpul dis-

cului, sau desigur opoziția lui Iordănescu, sau
sunt o arămare, o desigur un atac din
partea, respectiv sau din anumite surse
de, vor să distorsioneze ceea ce Iordănescu sau
Iorgu ne vor, vor să ne abată de la
fapturile, sau din cele ce am prezentat anterior
cu unele surse și grade și să ne îndepărteze
de la adevărul în realitate. Sunt și exagera-
ții. Căci sigur este că ambele surse au
un caracter și de, în fond, este
bun. Ambele surse de fapt și de
neamănăncă, au obținut din ele, sunt
de fapt de fapt.

[illegible]

During negotiations and meetings the national of those countries who submitted a request for membership of the Community, including the United Kingdom, were invited to attend a conference in London, the purpose of which was to discuss the progress of the negotiations and to make arrangements for the transfer of power, under an agreed timetable, to the countries who had indicated the possibility of becoming members of the Community. The conference was held in London in November, 1972, and was attended by the representatives of the United Kingdom, the Netherlands, Belgium, Luxembourg, France, Germany, Italy, Greece, Spain, Portugal, and the United States. The conference was held in London in November, 1972, and was attended by the representatives of the United Kingdom, the Netherlands, Belgium, Luxembourg, France, Germany, Italy, Greece, Spain, Portugal, and the United States.